

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Felkiadóhely: Mikó-utca 17. b. sz. (Földszint).
Kiadóhivatal:
Vasár könyv- és papírkereskedése Csíkszeredán,
ahol a hirdetések és előfizetési díjak köldendők.
Megjelenik minden vasárnap

Felölő szerkesztő: Dr. ELTHES GYULA.
Laptulajdonos: VÁKÁR L.

Előfizetési ár: Egész évre 48 Lei. (Külföldre 60 L.)
Félévre 24 Lei. Negyedévre 12 Lei. Egyes szám 1 L.
Kéziratok nem adóznak vissza.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak

Nemzeti autonómia.

Csíkszereda, okt. 15.

(É). Az ostromállapot és cenzura megszűntével egyre erőteljesebben domborodik ki az erdélyi magyar sajtó egyöntetű állásfoglalása a magyar területi autonómiáját illetőleg, mely területi személyi vonatkozásaiban egyaránt hivatva lesz az erdélyi magyarság nemzeti létét, kulturáját és gazdasági fejlődését biztosítani.

A szabad sajtó előfutárja a szabadságjogok visszatérésének s mikor ezek az előfeltételek, egyben a mai passzivitás helyébe lépő aktivitás előfeltételei, adva lesznek, elementaris erővel fog megnyilatkozni az erdélyi magyar népkarát, mely a nemzeti autonómiával egyet jelent.

A magyar sajtó béklyókba volt verve s még ma sem olyan szabad, amilyennek lenni kellene. Ma is vetik egyre a gáncsoit, hivatják ide-oda a sajtó képviselőit, kellemetlenkednek s ha kell, fenyegetnek, közben pedig feljegyzik észleleteiket a politikai rendőrségen, akár a híres Bach-korszakban, a spiczi világ burjánzásakor. Ezek azonban ma már apró túszurások, amelyek céljukat el nem érik s csak mosolyt váltanak ki.

Erdély két és fél milliónyi magyarsága nemcsak nemzeti egységére, faji jellegére, ezeréves kulturájára és tradíciójára támaszkodik akkor, mikor a maga részére autonómiát követel, hanem bizik a Románia által ratifikált és törvénybe iktatott magyar békeszerződés 47. §-ában, mely szerint *Románia kötelezettséget vállalt arra nézve, hogy a nyelvi, faji és vallási népkisebbségek védelmére szerződést állít ki a szövetséges és társult főhatalmakkal oly értelemben, amint azok szükségesnek látják.*

Mi tehát a legelső kérdőnk? A nép kívánalom szabad és egységes megnyilvánulása a Romániához csatolt összes magyar területeken, beleértve Bánátot és a Királyhágón túli részeket is, melyek szintén a megvalósítandó területi autonómia részesei lennének. Nyílt kártyával kell játszani. Érezzük az autonómia szükségét és hiányát, tehát mielőbb és egységesen kifejezésre kell juttatnunk ebbeli akaratainkat, hogy tudomást szerezzünk róla az egész világ és az arra illetékes tényezők. Dokumentálnunk kell ezáltal a magyarságnak, mint kisebbségnek kívánalmát az új államalakulattal szemben, mert néma gyermeknek az anyja sem érti meg szavát, nekünk pedig meg kell monda-

nunk az egész világ előtt, hogy a békeszerződés 47. §-ban Románia által vállalt kötelezettséget magunkra nézve csak a nemzeti autonómia biztosításával látjuk teljesítettnek, nyugalmunkat, szabad fejlődésünket biztosítottak.

A nemzeti kisebbségek védelmét elhanyagolni nem lehet. Elegendő körül nézni a ma is a forrongó Európán, hogy egy pillantás alatt meggyőződést szerezzünk ennek a tételnek igazságáról. Ugy látszik, hogy az Avarescu-kormány tagjai és vezető felelősei belátják ezt, legalább erre engednek következtetni nyilatkozataik, melyek hol a keleti Svájcot, az Erdélyben megvalósítandó kantonalrendszerrel, hol általában a népkisebbségek védelmének szükségességét hangsúlyozzák.

Talán elértük már azt az állapotot, hogy mikor legegyszerűbb emberi jogainkért küzdünk, ostromozzuk a közeleti piszkot, az undok korrupciót, a hatalmi tulkapasokat, ne legyünk oktalan tamadé soknak kitéve, ne legyünk irredentáknak kikiáltva, hanem értsék meg már egyszer a túlsó oldalon is, hogy egy új államtesthez való csatolásunk nem jelenti a mi leigázásunkat s Románia csak akkor lehet egységes és erős úgy kifelé, mint befelé, ha faji sajátosságaink szabad érvényesülésének biztosításával, módot és alkalmat nyújt nekünk arra, hogy az új államalakulattal elhelyezkedve, erőnket és tehetségünket rendelkezésére bocsássuk.

A sokat hirdett és hangoztatott megértés, az együttműködés, a belső béke és az alkotó munkához szükséges nyugalom csak akkor következik be, mikor úgy a legfelsőbb illetékesek, mint ezek legalsó végrehajtói ettől a szellemiől lesznek áthatva s ezeket az eszméket fentartás nélkül fogják végrehajtani.

Addig is nekünk mennünk kell a magunk útján. A békeszerződés 47. §-a módot és alkalmat nyújt arra, hogy az erdélyi magyarság autonómiát nyerjen. Ebbeli akaratainkat a megengedett formák között ki kell nyilatkoztatnunk. Ezért küzdeni, legyen a mi imádságunk.

Ezideig jogokat nem kaptunk, csak ígéreteket hallottunk. A tettekből semmit sem láttunk, ellenben két év óta nehezedik vállainkra az elviselhetetlen sok-sok teher és kötelezettség. Hogy ez így nem mehet és ez nem szolgálja a konszolidációt, az Románia egy vezető kormányfelelőse előtt sem lehet titok.

Az erdélyi magyarság akkora értékét és erőt képvisel, melyet számítás-

kívül hagyni a konszolidáció munkájában az állam elleni bűn volna. Ezt lássák be Románia nagyratörő kormányfelelősei s akkor egy csapásra egy évszázaddal lép előre a megnagyobbodott román állam.

Dr. P. SARRU.

A bukaresti klinika volt gyakornoka. Belgyógyász. A bőr és nemi betegségek szakorvosa. Orr-, gége-, fülgyógyász. Gyógyítja a legmodernebb elvek alapján a vérbajt.

A t. közönség érdekében készletben tart Neosalvarsant minden adagokban.

Rendel naponta délután 3-6-ig.
Csíkszereda, Hargita-utca 32. szám.

4-5

Szivszorongva

vártuk, hónapokkal ezelőtt, több magyar testvérünk sorsának jobbra vagy balra való fordulását.

Felcsigázott fantáziájú, tulbuzgó tisztviselők, inkább érdemre pályázó detektívek, kitérőket láttak mindenfelé s egyre-másra fedezték föl mindenfelé az összeesküvéseket.

Ma Temesváron fogdostak össze egy csomó magyart, holnap Nagyváradon, azután Kolozsvárra, Kézdivásárhelyre került a sor. Mindenütt megtelek a börtönök véresre vert, meggyötört, megkínzott emberekkel, akik a nyomozások során, csak hogy a további kínzásoktól szabaduljanak, beszéltek, vallottak össze-vissza akármit, amit éppen elébük diktáltak. Hiszen olyan mindegy volt, az akkori életnél százszor jobb volt a halál.

És megjelent a halál alakja is.

Azoknak a bizonyítékoknak (?) az alapján csak úgy gyártották a halálos ítéleteket. Itt 6, tul 8, megint 4 halálra ítélt családja várta remegve, hogy mi történik a súlyos rab-ságban sanyalódó férjjel, testvérrel, barátal.

Bizonytalanságban, remegve éltük napjainkat valamennyien, mert senki sem tudta, hogy melyik pillanatban, miért kerül vizsgálat alá, hiszen abban az időben egy színésznőről írott kedvezőtlen kritika is elég volt ahhoz, hogy valakit letartóztassanak.

Annak a bosszuért lihegő, a legsetétebb középkorra emlékeztető szellemnek a kisöprűzését, letörését látjuk most, amikor egymásután olvassuk a Flohr tábornok, Kratochwill ezredes és társai, a nagyváradi hét halálra ítélt Csécsy Nagy Imre és társai felmentését, a Kertész-Terhes pör megszüntetését.

A higadtabb, nyugodt szemlélődés most már megállapította, hogy Erdélyben és a Bánátban nem voltak összeesküvések, ilyeneket csak a felvert képzeltet, vagy a minden áron érdemeket szerezni akarás fedezhetett fel.

Örömmel öleljük keblünkre hónapok hosszú gyötörődés után megszabadult testvéreinket, miközben méltatjuk azt a megváltozott új irányt és szellemet, amely méltó akar lenni a mai kor művelt, liberális emberi felfogáshoz.

Ennek a szellemnek az érvényesüléséhez azonban még sok minden hiányzik.

El kell seperje az utból azokat, akik hivatalba belépő ügyes-bajos embereket bottal, poffal fogadják, akik ló farkához kötött embereket kergetnek egyik községtől a másikig, akiknek vallató eszközei a guzsbakötés, a lábak talpának, az összefogott ujjhegyeknek és körmöknek pálcával verése, a harapófogó, a hasballítás és hasonló eszközök.

Svájcban nincsenek ilyenek, Svájcban boldogok, elégedettek az emberek.

Azt mondják, mi leszünk a keleti Svájc.

Előzetes értesítés.

Szabó Jenő író, kinek több kötetre menő költeményét a kritika a legmelegebb rokonszenvvel fogadta, az írói sors földi kálváriájának súlyos keresztjén valamit könnyítendő, irodalmi körutrá indul. Ebben az utjában 1920. év november hó 13-án felkeresi városunkat is és itt több mint három évtizedes írói munkássága gyöngyeinek bemutatásával irodalmi estélyt szándékozik tartani.

Ez estélyre, mely iránt már is igen nagy az érdeklődés és amely a legdistingváltabb izlést is kielégítő lelki élvezetet fogja nyújtani a szép és nemesért lelkesedni tudó közönségnek, előre is felhívjuk az érdeklődők figyelmét. Tekintettel az eddig is megnyilvánult nagyfokú érdeklődésre, nehogy az estélyre igényt tartók jegy nélkül maradjanak, jegyekre már most előlehet jegyeztetni Vákár L. könyvkereskedésében.

A csikszentmiklósi iskolabotrány. Hogyan hajtják végre az államtitkár rendeletét?

Csikszereda, okt. 14.

Erdélyben a felekezeti iskolákkal szemben elkövetett sérelmek végtelen sora még mindig nem zárult be. Hasztalan minden panasz, a sajátunk egészséges állásfoglalása, a békeszerződésnek a kisebbségek kulturális autonómiájára vonatkozó s Románia által törvénybe iktatott rendelkezése, — a sérelmek csak nem akarnak megszűnni.

Csikszentmiklósi állami tanítóknak Géza Miklósi és Josif Bokhurut neveztek ki. A napokban vonultak be Csikszentmiklósi, zsebükben a „Dekretum“-mal, fejükben tulfütött gözzel. A község ezuttal ősi szokásaitól eltért. Nem várta a kulturovagokat diszkapuvál, fehér ruhás leányokkal, viragokkal és a plebános ur üdvözlő beszéddel, ami tanító urakat kemény kifejezésekre ragadtató és láthatólag felbosszantó, amint következik.

Géza Miklósi és társa a „törvény nevében“ lefoglalták a közbirtokosság tulajdonát képező iskolaépületet, melyet a község a múlt évben a róm. kath. egyházmegyének iskolai célokra átadott. Lefoglalták a róm. kath. iskola és hitelszövetkezet butorait, sőt a róm. kath. tanítók magántulajdonát képező taneszközöket is. Végül lefoglalták az iskolaszolgát is, kit nyomban a hivatali eskü letételére szólítottak fel.

E nem éppen figyelmes eljárásra megjelent a helyszínen Csikszentmiklósi község jegyzője és az igazgatótanító, akik figyelmeztettek Géza Miklósi kulturbajnok urat, hogy a lefoglalt ingóságok nem tartoznak a volt községi iskola felszereléséhez és az iskolaépület is a közbirtokosság tulajdona. Erre Géza Miklósi kihirdette legmagasabb határozatát: „Ha akarom, elhiszem, ha nem akarom, nem hiszem“. És tényleg nem hitte el, ellenben kiadta a szigorú rendeletet, hogy kivülre még az Uristen se tegye be a lábát az iskolába.

Csikszentmiklósi népe szófogadó és engedelmens. Hiába volt a nagy ügybuzgalom, a csik-

szenmiklósi állami iskolát még az Uristen se látogatta, annál kevésbé a növendékek. Inkább elmentek a róm. kath. iskolába, számszerint százhetvenen. Az állami iskola megrakva az elrekvirált (falun már csak így nevezik) felszerelésekkel, méltóságteljesen hirdeti: „Lélek az ajtón se be, se ki!“ Csupán a megszaparodott egerek hirdetik falai között a XX. század kulturáját. Remélhetőleg ebből nem következik az, hogy a róm. kath. iskolát, melynek százhetven növendéke van, be kell záratni!?

Hogy orról az igen tanulságos esetről és rendezőiről a revizor urnak is tudomása legyen és módjában álljon a leggyorsabb vizsgálatot lefolytatni, szószerint ide iktatjuk Mateu közoktatásügyi államtitkárnak Kolozsvárt, 1920. szeptember 24-én 27807—920. sz. a. kelt és a tanfelügyelőkhöz intézett alábbi rendeletét:

Tanfelügyelő Ur!

Tudomásomra jutott, hogy ahol állami és felekezeti iskolák vannak, a hatósági közegek kényszerítik a szülőket, hogy gyermekeiket az állami iskolába küldjék, sőt egyes helyeken bezáratják a felekezeti iskolákat.

Ennek folytán utasítjuk, hogy lépjen sürgősen érintkezésbe az illetékes közigazgatási hatóságokkal (prefekt, pretor), hogy a ténykedéseikkel hagyjanak fel s engedjék meg a szülőknak azt a szabadságot, hogy maguk választhassák meg azt az iskolát, hol gyermekeiket beiratják.

A felekezeti iskoláknak elismert nyilvánossági joguk van, nem zárhatók be súlyos okok a főtítkárság tudta s előzetes beleegyezése nélkül.

Ime, eddig szól a rendelet. A rendelet megvan, csak nincsen, aki végrehajtja. Húnysszor mutattunk rá, hogy míg felülről kiadják a helyes rendeleteket, addig a vidéki kiskirályok alul mindent összerontanak, legfőképpen Románia tekintélyét.

Várjuk a vizsgálatot és az elégtételt utól, akihez a fenti rendelet megérkezett.

Kronikas.

Football—mérkőzések.

Folyó hó 3-án és 10-én közönségünknek alkalma volt, hogy részét a football játék izgalmaiból kivége. Kezdjük mar belátni, hogy a sport az igazi összekötő kapocs ember és ember között. Nem hittük és nem vártuk, hogy a közönség ilyen imponáló megjelenéssel tesz tanúságot sportszeretetéről, ami csak biztató és örvendetes jelenség a club fennmaradására.

3-án: 16. Vadászszed—Cs. A. K. 1:1 (félidő 1:0). Az első találkozást a nyilvánosság előtt való megjelenés miatt az idegesség és kapkodás uralta. A vadászok diktálják a tempót, aminek az első félidőn belül gól eredménye volt, amit Subu center lött kapásból.

A második félidőben a zöldcsikosok erőre kapnak s habár egy megítelt 11-es a kapuról visszapatant, mégis utána Ábrahám, a kis Manó góllal egyenlít.

10-én: Cs. A. K.—16. Vadászszed 2:1 (0:1). A második találkozás sokkal nívósabb, erősebb iramu matsch volt. A kezdés után a vadászok olyan gyors játékot produkáltak, hogy ha ezt a tempót a játék végéig megtartják, biztos győzelmet aratnak. Subu gólja által magukhoz ragadják a vezetést az egész félidőre. Az első félidő különben változó játékkal folyt le majd nem állandóan a pálya közepén; a közönség mindkét részről nagyon izgatottan követte szemmel a játékot.

A második félidőben a Cs. A. K.-nak sikerült 11-es által egyenlíteni, sőt Ábrahámnak szép gólja által a mérkőzést a saját javára eldönteni. Ez a félidő sokkal nívósabb passzjátékkal folyt le, látni lehetett, hogy a Cs. A. K. minden erejét megteszi, hogy először egyenlítsen, később pedig magához vegye a vezetést. A játék majdnem kizárólag a vadászok kapuja előtt a közönség állandó örömrivalgása és buzdítása közben játszódott le és bizony a Cs. A. K. balösszekötője, a kicsi „Manó“ állandóan veszélyeztette a kaput, míg viszont Roman sokat mentett.

Mindkét játék fair, de izgalmas volt. A vadászok legjobb emberei: Subu, Roman, Rendi, a Cs. A. K.-é Ábrahám, Büchler és Molnár voltak.

Híreink szerint a Cs. A. K. legközelebb a Brassóval mérli össze erejét.

Két őrmester garázdálkodása.

Inzultált rendőrfőkapitány.

Csikszereda, október 15.

A múlt vasárnapra volt hirdetve a helybeli vadászszed és a Csikszeredai Atlétikai Klub, football-csapatái közötti revansmérkőzés, melyről lapunk más helyén számolunk be.

A mérkőzés befejezése után a Csikszeredai Atlétikai Klub győztes csapata a Vigadó emeletén levő klubhelyiségébe jött össze több sportbaráttal együtt. A társaság hangulatát az éjfél órákban ablakesőrömpölés zavarta meg. Az utcáról az emeleti ablakot követ beverték. Többen a bezuott ablakhoz siettek és látták, hogy egy katonaruhás egyén sietve belép a szemben levő Szopos Domokos-féle vendéglőbe.

A társaság tagjai, köztük Fejér Albert, Fejér Ferenc és Fejér Béla lesiettek az utcára s benéztek a szemben levő Szopos Domokos-féle vendéglőbe, hol többnyire katonák családjaikkal szórakoztak. Egy külön asztalnál ültek Roch Aron és Pop Augustin vadászor-mesterek. Fejér Albert, ki aktív tiszt volt, oda lépett Nyisztor őrmesterhez, ki annak idején az ő ezredében szolgált és halkán megkérdezte tőle, hogy vajjon nem tudja-e, ki törte be a klub ablakát? Alig ejtette ki szavait, Pop őrmester neki ugrott és többször mellbe vágta. A dühöngő őrmestert Nyisztor fogta le.

A durva inzultus előtt Fejér Alberték elhagyva a vendéglőt, a vár felé tartottak a parancsnoksághoz. Pop és Roch őrmesterek azonban az utcára is utánnuk mentek és ott Fejér Albertet, Fejér Ferencet és Fejér Bélát bajonettel és derékszíjjal sokszorosán bántalmazták, mi elől a leányiskolába menekültek.

Történetesen ez időben mentek hazafele Farkas Imre számtanácsos és Benkó Jakab számvizsgáló csendben, teljesen szótlanul. Az őrmesterek leoldott derékszíjjal támadták meg őket. Farkasnak fejére oly hatalmas ütést mért az egyik, hogy a kalap messze repült fejére. Közben a másik Benkót bántalmazta, ki a váratlan támadás elől futva menekült szintén vár felé.

Alig haladt ötven lépéssyire, szembeföltek Subu György rendőrfőkapitány, Cloaje Vasile főispáni titkár és Micu közvédelmezési tisztviselő, akik Benkóval együtt visszaérkeztek a csata színterére. Az őrmesterek nem ijedtek meg. A jól dolgozó derékszíjjal a társaságnak estek s annak tagjait szintén inzultálták. Hiába volt a hangos szócsata és figyelmeztetés, az őrmesterek nem értették meg a tragikomikus helyzetet. Közben a sok sipolás és lármára egyik detektív a várból őrséget hozott, mely Subu főkapitány rendeletére a két dühöngő őrmestert elfogta és bekísérte, de mivel ügyetlen nem volt, az őrmesterek azon éjjel egy nyilvános házba mentek mulatni s csak reggel kerültek hurokra.

Másnap az ezredparancsnokság panaszozókat kihallgatta és ez alkalommal Branea alezredes a tisztikar nevében őszinte sajnálkozását fejezte ki a brutális eset felett és kijelentette, hogy a hadbíróóság szigorú büntető ítéletét panaszosokkal közölni fogja.

Subu főkapitány ez események hatása alatt mindaddig, amíg az ideiglenesen engedélyezett klub alapszabályait a helygymnászter megerősíti, az atlétikai klub helyiségeit, mely egyébként a legesekelebb provokálásra sem adott okot, bezáratta.

Sérülteknek szerencsére komolyabb bajuk nem történt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A piac. A múlt szerdai hetivásár az eddigieknél valamivel élénkebb volt. A fogynasztó közönség nagyon kereste a zöldcsigféléket, a hagymát, a káposztát, a burgonyát és tűzifát. Mindössze hagymát hoztak egy pár szerkkel eladásra, melyet a közönség rövidesen szétkapkodott. A hagyma válogatott koszoruja 5—6 lei volt. Káposzta jóformán semmi sem volt. Az eladásra került csekély mennyiségből 2 fejtért 1 leit kértek és adtak. Tűzifa, burgonya, tojás, majorság, turó és más élelmiszer jóformán semmi sem volt. Gyümölcsből nagy vásár volt. A felhozott kevés tűzifát a rendőrség foglalta le saját szükségletére.

Ninos pénz az állampénztárban. A csikszeredai állampénztár csőd előtt áll. Két hónap óta a tisztviselőknek és nyugdíjasoknak csak egy részét tudja fizetni, a többit pénz hiányában mai napig sem tudta kielégíteni. Különösen súlyos csapás ez a tisztviselőkre és nyugdíjasokra, kik megélhetésüket csekély illetményükből amugy sem tudják biztosítani. Sürgős intézkedés volna teendő, mert nem nagy összegről van szó, semmi esetre sem olyanról, mely egy állammal zavart okozhatna.

Szüreti mulatság. A Csikszeredai Ipartestület és Iparos Négyzet 1920. évi október hó 23-án tartja meg a szüreti mulatságot. Az előkészületek nagyban folynak. Felhívjuk a közönség figyelmét, annál is inkább, mert ez a mulatság nagy áldozatot kíván és nagy fáradsággal jár.

Csikszereda az éjjeli tolvajok városa. Nincsen nap, melyen a tolvajok városunkban ne működne. Az utóbbi időben oly vakmerők lettek, hogy egész utcákat fosztanak ki mindabból, ami kezükbe kerülhet. Legutóbb a Vár-utca lakói voltak soron. Már megirtuk azt a vakmerő lólopási kísérletet, melyet két ismeretlen tettes az éj sötét leple alatt de Place József vicomte gazdasági felügyelőnél elkövettek, ahol egy véletlen, a ló által fel-döntött vizes vedrek csörömpölése lett árulójuk, anélkül azonban, hogy tettesek elfoghatók lettek volna. A napokban sűrű egymásutánban károztatták meg ismeretlen tolvajok Bartha János korhízi ellenőrt, Benkó Jakab szamvizsgalót, Lörcse Gyula államvasuti mérnököt dr. Sándor Gyulát és dr. Elthes Gyulát. Bartha Jánosnál a padlás-ról negyvenkét darab száradás alatt levő fémernomút és több értékes, kikeézített rókabört loptak el. Kára igen nagy. A többieknél nagy-számú majorságot, pulykát, tyukot, libát és csirkét loptak el. Erdékes, hogy a tolvajok az ellopott baromfiak fejéit a helyszínén levájják és úgy véresen szállítják tovább. Anyai meg-állapítható, hogy a lopásokat többen, valószí-nűleg ketten követik el. Az sem lehetetlen, hogy tettesek azonosak a megugrott lókötök-vel. Ha a Csikszeredában utóbbi időben elkö-vetett tolvajlásokat statisztikába foglalnók, a kicsiny város a maga arányszámával minden-esetre az elsők közé kerülne azon városok között, ahol a vagyonbiztonság alaposan felfor-dult. A rendőrség erélyesen nyomoz, eddig eredménytelenül.

Az ügyvédek munkában. Vegre a csikszentmártoni ügyvédek is újból bejegyez-ték az ügyvédi kamara névjegyzékébe s így dr. Nagy Jenő, dr. Ady Endre, dr. Márton Gábor és dr. Botár Adolf csikszentmártoni ügyvédek a napokban megnyitották irodájukat.

A butorgyár kibővítése. Az egy-évtel ezelőtt alapított Eleő Csikszeredai Faaru Butorgyár hatalmas lépésekkel halad a fejlő-des útján. A vasút mellett telkeket vásárolt és s mintegy 6 millió korona költséggel épült gyárépületek és tisztviselőlakások immár tető alatt vannak. Ertesülésünk szerint a gyár az új telepen december hó 1-én megkezdheti az eddiginel sokkal kiterjedtebb üzemét. Csikme-gyében, a fa hazájában egy butorgyár alapí-tása évtizedek kívánalma volt. Ugy látszik, hogy ez a gyár nem csak meg fog felelni a kívánalmaknak, hanem rövidesen e szakmában Erdély legnagyobb gyára lesz.

Megnyit a határ Magyarország felé. A nagyszalontai vámhivatalhoz és a hat-arrendőrség főnökéhez távirat érkezett, amely-szerint a személy- és áruforgalom Magyaror-szággal megkezdődik. A távirat szerint sza-bályszerű utlevéllel bíró utasok közvetlenül utazhatnak román területől Magyarországra és viszont, az áruforgalom pedig szintén sza-bad, a bevétel illetve kivétel törvényes korlá-tozásain belül, vagyis egyes cikkek kivételére, vagy behozatalára különleges engedély szük-séges. A távirati rendelkezés megérkezése óta már többen utaztak keresztül a nagyszalontai pályaudvaron Kötegyán, illetve Békécsaba felé.

Lesz-e pótbévalás? Munteanu kolozs-vari pénzügyi államtitkár arra a kérdésre, hogy mi lesz a be nem váltott korona készlettel, a következőket jelentette ki a „Szamos” kolozs-vari tudósítója előtt: „Amidőn a bukaresti pénzügyminiszter a beváltást szigorú korlátok közé szorította és úgy intézkedett, hogy min-denki csak egyszer válthat be, ezt azért tette, hogy a valuta spekulációt, mely a be nem ja-lentett koronakészletekkel folyt, I törje. Hang-súlyozni kívánom, hogy a közönség ne üljön

fel a spekulációnk és ne dobálja el a korona-készletet, mert a kormány módját fogja találni annak, hogy a közönség pénze igazolt esetek-ben utólag is beváltható értékesíthető legyen. Esetenkénti pótbévalás lesz, ami annyit jelent, hogy a beváltási határidőn túl is, minden igazolt esetben, ahol a spekuláció kritériumai nem forognak fenn, a beváltást foganatosítani fog-juk. Erre különben külön rendelet fog megje-lenni. Ami az adósságok kérdését illeti, a hely-zet világos. Az 1:2 arány az adósságokra is vonatkozik. Azok a kereskedők pedig, akik kül-földön vásárolták áruikat és pedig magas va-lutáris differenciák mellett, a beváltási arány és a korona árfolyamának a fixrozása reájuk nézve sérelmes, az ipari és kereskedelmi ka-marák útján kéréssel forduljanak a kormány-hoz, mely a jogos kéréseket figyelembe veszi s ebben az arányban is külön intézkedéseket fog tenni”.

Roman földrajz és történelem a magyar iskolákban. A kolozsvári magyar középiskolák vezetőségének küldöttai tegnap délelőtt szűk körű megbeszélést tartottak Miklós-kanonok vezetése alatt. Megvitaták a kultusz-kormány ama rendelkezésének végrehajási mó-dozatait, amely a román földrajz és történelem tanítását írja elő a magyar felekezeti iskolák-ban is. Az értekezlet elhatározta, hogy a ren-delet előírásainak eleget tesz és annak meg-felelően nyomban beállítja a tanrendbe a két tárgy óráit. Egyszermind elhatározták, hogy a magyar nemzet történetét és földrajzát is tanítani fogják, különös tekintettel az erdélyi magyar székely nemzet történetére; éppen ugy, ahogy a szász iskolákban a szászok történetét tanítják.

Szakadozott pénzeket mindenki kö-teles elfogadni a belügyminiszter egyik ren-delete értelmében. Szükségesnek tartjuk erre figyelmeztetni a vásárló közönséget, mert sok tekintetben az ilyen pénzek el nem fogadásá-val csak nehezé teszik a pénzforgalmat. Tehát minden rossz pénz érvényes ha a szeriák szem-nel láthatók.

Miért internáltak a osikmadarasi kántortanítót? A csikmadarasi román kath. kántortanítót elfogták és az alsószombathalvai táborban internálták. A kántortanító a pénzbe-jelentés alkalmával egy koronát jelentett be s a bejelentő laphoz mellékelte egy rövid nyilatkozatot, melyben az egy az egyhez beváltási arányt követelte. Ez a „bünye” a kántornak.

Telefonforgalom Páris és Lon-donnal. Bukarestből jelentik: A bukaresti kormány és a francia és angol kormányok kö-zött megállapodás jött létre, mely szerint a mai naptól kezdve a két országgal a magán tele-phonforgalom megindul.

Új lap Gyergyóban. Alig szűnt meg a Gyergyószentmiklóson megjelenő „Csikvár-megye”, máris arról kapunk hírt, hogy a Szini Lajos író szerkesztésében annak idején meg-indított és papírhiany miatt hosszabb ideig szüneteltetett „Székelyföld” című lap ebben a hónapban Gyergyószentmiklóson ismét megje-lenik. A politikai hetilap kétségtelenül nagy hiányt fog pótolni Gyergyóban, melynek nagy és intelligens közönsége régóta nélkülöz egy erős helyi sajtóorganumot. A Szini Lajos lap-ját még nem látuk, őt azonban ismerjük. Ha lapja a régi csapáson halad, akkor a székely-ség érdekeinek igaz istápolója lesz. Ha pedig más utakra téved, melyet feltenni nincs okunk, akkor nem fogja kísérni a székelység meleg és osztatlan szeretete, melyből táplálkozni kell.

Az iparcikkek előállítás költségei. Az Erdélyi Gyáripárosok Szövetsége marosvá-sárhelyi csoportja közli az érdekeltekkel, hogy az iparügyszály kolozsvári államtitkársága f. évi szeptember hó 6-án kelt 6178—1920. szám alatti rendeletében mely a folyó év szeptem-ber hó 10-én megjelent Gazeta Oficiala 28-ik számában közzétett, oly arányban intézkedett, hogy minden ipari vállalat köteles iparcikkei-ről pontos önköltségi számításokat elkészíteni és ezeket folyó évi szeptember hó 25-ig az ipar és kereskedelmi miniszterium kolozsvári államtitkárságának I. d. ügyosztályához bete-rjeszteni. Az Erdélyi Gyáripárosok Szövetségé-nek közbenjárására sikerült ezen határidőt f. év október hó 30-ig meghosszabbíttatni. Ezen újabb határidőn túl további halasztás semmi körülmények között nem fog engedélyeztetni.

A betérjesztet önköltségi számítások sem maxi-mális árak megállapítására, sem pedig a ko-rona relációnak leibe (1:3.50) való átszámítá-sára nem fognak felhasználható, hanem kizá-rólag arra, hogy áttekintés nyeressék az irány-ban, hogy az előállítás költségek és az árak a korona beváltás utu miképpen fognak ala-kulni.

Milyen Magyarország termése? A magyar földművelésügyi miniszter hivatalos je-lentése szerint az idei búzatermés 9 és félmil-lió métermázsa, a rozstermés közel 5 millió mázsa, a zabtermés 3 és félmillió mázsa, ku-korica 13 millió, burgonya 21 millió, cukorrépa 7 millió métermázsa.

Minden lepecsételt germán lei jó. Lábrakapott az a híresztelés, hogy a Banca Generale által kibocsátott ugynevezett germán leibankjegyek nem volnának mind jók és elfo-gadhatók. Az az állítás, hogy a német kibocsá-tású bankjegyeken különféle pecsétek vannak, tény, de ez nem teszi azokat érvénytelennkké. Négyféle lepecsételésű germán lei vannak. Lepecsételte azokat a pénzügyminiszterium, a központi pénztár, a kincstári kezelésű és a vámbivatal. Bármily pecsét legyen tehát egy germán leiben, az jó. A le nem pecsételt germán lei rossz. Az ötven banis és egy leies germán bankjegyek nincsenek lepecsételve, a többi el-lenben igen.

Elveszett Csomor Aladár méhészmee-teri oklevele. Becsületes megtalálót kéri káro-sult, hogy az oklevelet adja be a Csiki Lapok szerkesztőségébe.

Mi van a tanonciskolával? Köztu-domásu tény, hogy Csikszeredában a román megszállás idejét megelőzőleg évtizedeken át színvonalas iparos és kereskedő tanuló iskola állott fenn 3—4, illetve 6—7 évfolyammal arra képesített tanárok, tanítók közreműködésével. Amióta pedig a megszállásból okkupálás lett, ez a kulturintézmény is immár 2-ik éve szű-netel. A mulasztás kétségtelen és nagymérvű is, amennyiben legalább 100 iparos és keres-kező tanuló nélküli az iskolai oktatást. Tes-sék elképzelni minő iparos, minő kereskedő válhatik majd azokból az ifjakból, akiknek nagy része az analfabétaság szintjén álló értelmi-séggel, elparlagosodott lélekkel áll iparágai szolgálatába. Éppen ezekre való tekintettel csodáljuk a városi tanácsot, az ipartestületet, a tanfelügyelő-séget, de leginkább a buzgó is-kolaszék bámulatunk tárgya, hogy a tanonc-iskoláról ugy a múlt tanévben, mint az idén megfeledezett. (rs.)

Dr. Negrea János ügyvéd irodáját Csikszeredában, Gimnázium-utca 18. sz. alatt, dr. Csedő-féle házban megnyitotta. 14—

NYILTÉR.)*

Szárhegyre történt eltávozásom alkalmából jó barátainak és ismerőseimnek ezuton kül-döm szívélyes üdvözlötmet.

Szárhegy, 1920. évi október hó 16-án.

Fülöp Alajos,
várm. tb. irodalgaigazató.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal fele-lősséget a Szark. és Kiadó.

„Ottília” mentholos sósborszesz minden eddigit felülmul. a-15

Sz. 749—920. kj.

Hirdetmény.

A Csikszentmiklós községben felfo-gott egy darab 2 éves, jegynélküli fe-hér űnő tinó, mint gazdátlan jószág 1920. évi október hó 21-én dél-előtt 9 órakor a község házánál árve-rés útján eladatik.

Csikszentmiklós, 1920. évi október hó 15-én.

Eröss Pál, Kelemen Győző,
k. bíró. jegyző.

Ujdonság!

Báró Nopcsa Elekné ujaradi uradalmi sörfőzdéjének csikmezei főraktárosa

SZANTÓ ERNŐ,

bor-, sör- és szesz- és szesz- és szesz-kereskedő

Csikszereda, Városház-utca 4. sz. a. ajánlja naponta friss töltésű palack és minden nagyságu hordós elismert elsőrendű

sötét dupla maláta Bika és világos Király Bika söreit.

Viszonteladoknak árengedmény! Helyben házhoz szállítva. 12-13

„DESINFORM“

a legjobb fertőtlenítő.

Gyártja az „Ottilla“ Vegyészeti Gyár R. T. Marosvásárhely. 4-15

Egy négyszobából és mellékhelyiségekből álló lakás eladó. Eladó nevét megmondja a kiadóhivatal. 2-2

VERESS SÁNDOR Dr.

FOGORVOS

Rendel naponta délután 2-6 óraig. Csikszereda, Mikó-utca 34. szám.

ELADÓ EGY RÖVID ZONGORA ÉS SZÉP SZALON GARNITURA.

Cím megtudható a kiadóhivatalban. :-:

Ha butort akar vásárolni,

ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre (s tekintse meg

SZÉKELY és RÉTI

Erdélyrészi Butorgyár R. Társaság hatalmas szépen berendezett

BUTORTERMEIT

Nagy választék egyszerűbb és egész finom butorokban, jutányos árak, szolid kiszolgálás. 29--

Fordítások román és német nyelvre.

Mindenemü ügyiratok (kérések, szerződések, üzleti levelek stb.) román vagy német nyelvre való fordítását elvállalom. Dél-előtt a gimnáziumban, délután lakásomon vagyok található.

Mayer János, főgimn. tanár. volt iktvényszéki román és német bites tolmács

Mindenemü ruhákat, fonal, plüs, selyem festését,

báli toilett, paplan, függöny és kézimunka tisztító gyűjtödémét megnyitottam

Tarsai Sándor

divatáru-üzletében Csikszereda, Főter.

Gyár és főüzlet Brassó

Svaab Andor,

Csiki-utca 2. sz. (a volt cukorka-gyárban). 17-28

Egy siementhali vemhes tehén, egy másfél éves tinó, egy lincolnshirei koca 8 malaccal, egy gazdasági szekér eladó Csikszeredában Vár- (Mikó)-utca 30 szám alatt.

Két darab irodai íróasztal eladó, Tekiesz János asztalosmesternél Csikszereda, Gimnázium-utca. 1-

975-1920. szám.

Hirdetmény.

Alulírott község-előjárósága közhírré teszi, hogy a nála felfogva levő egy darab 1919. évi daruszörű úszó tinó, melynek hal tülte hasított, ha a jogos tulajdonosa nem jelentkezik, a község-házánál 1920. évi október hó 22-en délelőtt 9 orakor elfog arveresztetni.

Mih. ileni (Csikszentmibály). 1920. évi október hó 6 án.

Közsegi előjáróság.

Kerestetik 2-3 cipész-segéd magas fizetéssel és egy cipőfelsőrész készítő. - Baczoni Károly, cipőfelsőrész készítő. Csikszereda, Vár- (Mikó)-utca 11. szám. 1

Bádogos műhely megnyitás.

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy külföldön szerzett tapasztalatok után Karozfalván (Mészáros Ignác vendéglősnek házában) 1-3

BÁDOGOS MŰHELYT

nyitottam. Elválllok minden e szakmába vágó munkát, agymint: templomfödéseket, épületcsatornázást, vízvezeték szerelést. Itaktáron tartok: konyhaedényeket, fürdőkádákat, saját gyártmányu kárbilámpákat. Készítek sporhelteket minden kivitelben és kájhacsőveket nagy mennyiségben is. Céloom a kevés haszon és jó munka.

A nagyérdemű közönség becses partfogását kérve maradok teljes tisztelettel

BODOR ÁGOSTON, bádogosmester Karozfalva

HIRDETÉSEK

olcsó árszámítás mellett közöltetnek és felvételnek

A KIADÓHIVATALBAN.

Szesz- és szeszestital kimérők figyelmébe

Van szerencsém a vásárló közönséget tisztelettel értesíteni, hogy Városház utca 4. szám alatt állandóan raktáron tartok

szavatolt 96%-os finomított szeszt, az összes rum és legkiválóbb likőrféléket, valamint kisüstön főzött szilvórium-, borseprő-, törköly- és cognacot

a legfinomabb minőségben hegyaljai borokat.

Báró Nopcsa Elekné uradalmi sörfőzdéjének Ujarad, Csikmezei főraktára. Viszonteladókna a legolcsóbb napi árakon számítva árengedménnyel.

Szíves partfogást kérve, maradok tisztelettel 35-32

Szántó Ernő, bor-, sör- és szesz-kereskedése

Csikszereda város korlátlan italmérésének üzletvezetője

Csikszereda, Városház utca 4. szám (Regi postaépület).

ÉRTESÍTÉS. Csikszereda és vidéke nagyérdemű közönségét tisztelettel értesítjük, miszerint Rakoczy-utca 12 szám alatt egy

BÁDOGOS ÜZLETET NYITOTTUNK.

Raktáron tartunk: Konyhaedényeket, fürdőkádákat és takaréktűzhelyeket. Készítünk megrendelésre épület bádogos munkákat, fürdőberendezéseket, vízvezeték munkákat, szivattyú és kut javításokat, takaréktűzhelyeket a legolcsóbb kivitelől a legmodernebb kivitelig. — Minden a bádogos iparszakhoz tartozó munkákat mérsékelt árak mellett pontosan eszközölünk.

Kérve a nagyérdemű közönség szíves partfogását, teljes tisztelettel

Berkovics és Kóka bádogosok, Csikszereda.